

Лекція 6. Чесності і зіпсованість.

План

1. Поняття.
2. Вчення про чесноти Аристотеля.
3. Управлінські чесноти.
4. Внутрішній моральний конфлікт і шляхи його вирішення.

1. Українському слову «чеснота» відповідають:

- а) латинське «virtu», яке також означає «мужність» і «доблесть».
- б) грецьке «arete», яке ще означає «досконалість».

В епоху Відродження латинське «virtu» наближається до “arête”. Виникає слово «віртуоз» - творча людина, яка досягла досконалості. В англійській мові “virtue” означає чесноту.

I. Кант визначає *чесноту* «як силу у виконанні боргу».

Існують й інші визначення.

Чеснота – це настанова, намір, готовність людини діяти на основі моральних принципів.

Риси людини, що визначають готовність діяти на основі моралі:

- 1) почуття власної гідності, шляхетності;
- 2) цілісність внутрішнього світу – має прояв у щирості та чистоті, цнотливості.

2. Аристотель розрізняє чесноти:

- 1) розуму;
- 2) характеру.

Перші розвиваються завдяки освіті: мудрість, кмітливість, розсудливість.

Другі народжуються зі звичок: людина діє, набуває досвід, у свою чергу, на цьому підґрунті у неї формуються риси характеру.

Як будівельниками стають будуючи будинки, так і справедливими вчиняючи справедливо, а мужніми – діючи мужньо та ін.

Тобто чеснота стверджується в скоєнні добра, має активний характер.

Водночас чеснота – це міра, золота середина між надлишком і браком.

Чеснота завжди має міру.

Зіпсованість – надмірна.

Завдання – заповнити пропущені клітинки у таблиці.

брак	міра	надмірність
боягузтво	мужність	безглузда відвага
скупість	щедрість	марнотраство
сварливість	дружність	догодливість
	сором'язливість	
	розсудливість	розбещеність
блізнірство	дотепність	

3. Управлінські чесноти.

У різні історичні епохи на перший план виходили відмінні градації управлінських чеснот. Так, в античні часи першість віддавали:

- 1) помірності;
- 2) справедливості;
- 3) мужності.

У Середньовіччі:

- 1) відданості;
- 2) щирості віри;
- 3) слухняності (гріх гордині).

У сучасну епоху:

- 1) ініціативності;
- 2) ентузіазму;
- 3) діловитості.

Але у всі епохи в керівниках цінувалися:

- 1) чесність;
- 2) порядність;
- 3) дисциплінованість.

4. Внутрішній моральний конфлікт і шляхи його вирішення.

«Знаю правильне, але обираю приємне» (Гомер).

Знати ще не значить чинити.

«Один одного вони примушують (дурні люди) чинити правосуддя, а самі не бажають» (Аристотель).

«Не роблю, що хочу, а що ненавижу те роблю» (Апостол Павел).

Всі ці висловлювання відображають подвійність людини: у ній зіштовхуються знання чесноти і зіпсованість прагнень, бажань.